

PLATTELAND > De gemeente Tubbergen begint een experiment met zogeheten knoopen, een concept dat sociale en economische leegloop in het buitengebied moet tegengaan.

Knooperf tegen verloedering landschap

Voor ruim één miljoen euro kocht Tubbergen in het kerkdorp Langeveen een vleeskuikehouder uit. Op zijn erf komen zeven woningen, die qua stijl passen bij de oorspronkelijke bebouwing. Met de latere verkoop moet de investering terugverdiend worden. De grond die door de aankoop vrijvalt, kan deels worden verkocht aan 'groeiboeren' die schaalvergroting willen, maar geen kant op kunnen.

Met het oog op woningschaarste in de dorpen is het volgens de Tubbergense wethouder Pieter van der Vinne van ruimtelijke ordening een uitkomst om meerdere woningen op deze wijze terug te bouwen om de kernen heen. Hij spreekt van 'besparend ruimtegebruik'. 'We zetten niet iets neer waar niks is, maar maken gebruik van een erf waar al gebouwen staan.' Bij een succesvol verloop van de pilot ziet Van der Vinne op termijn een netwerk van kleinschalige knooperf nederzettingen ontstaan, die net zoals vroeger onderling met paden zijn verbonden. 'Zo ontstaat er een informele wandel- en fietsstructuur, goed ter versterking van het toerisme.' Hij ziet mogelijkheden voor beperkte bedrijvigheid, zoals een zorgboerderij.

Het nog experimentele knoopenconcept, bedacht door landschapsarchitecten Karen

de Groot en Ruut van Paridon, krijgt steun van de provincie Overijssel en het InnovatieNetwerk van het ministerie van LNV. Knoopen worden ontwikkeld op het terrein van vrijkomende agrarische bedrijven die beschikken over meerdere hectaren landbouwgrond. De nieuwe woningen die op de aangekochte erven worden gebouwd, gaan niet naar de hoogste bidder, zegt Van der Vinne. 'We komen tegemoet aan lokale wensen. Kleine kernen zitten nu vaak op slot.' Of de gemeente het perceel zelf ontwikkelt, of daar een ontwikkelaar, aannemer of woningstichting voor zoekt, is volgens de wethouder nog niet beslist.

Stank Dat in gebieden met intensieve veehouderij vaak sprake is van stankcirkels, speelt in Langeveen een rol. 'De vleeskuikehouderij legde een gigantische hindercirkel over het dorp,' aldus Van der Vinne. 'Die blokkeerde allerlei mogelijkheden.' Het aangekochte bedrijf beslaat 4,8 hectare grond. Voor de realisering van het knooperf is 3,4 hectare beschikbaar. Blijft dankzij het verdwijnen van de stankcirkel 1,4 hectare over voor toekomstige uitbreiding van het dorp. De nieuwe bewoners moeten de historische structuur van het Overijsselse coulissenlandschap, met houtwallen en

Foto > Herman Engbers / HH

Op deze boerderij in Tubbergen werden in 2007 de knoopen gepresenteerd. De boerderij wordt geen knooperf, al zou ie er zeer geschikt voor zijn.

hagen, in stand houden of versterken. Eventueel kunnen zij dit uitbesteden aan een hovenier of andere boeren. De huidige regelgeving is nog niet toegesneden op de Tubbergense noviteit. Het bouwen van meerdere woningen op één boeren erf is nu niet toegestaan. Bij de 'Rood voor Rood'-regeling is min of meer sprake van een één-op-één-uitruil. Verder is in Overijssel het 'Rood voor Groen'-principe voor bestaande landgoederen van toepassing, evenals een regeling voor nieuwe landgoederen. Binnen géén van deze regelingen passen de knoopen. Daarom heeft de aftrap de status van (landelijk) experiment. 'Ik ga me daar het

hoofd nog even niet over breken en ben content dat we door de verwerving van start kunnen,' zegt Van der Vinne. 'Het geleerde verankeren we het later wel in een beleidskader.' De Overijsselse CDA-gedeputeerde Landelijk gebied Piet Jansen ziet geen beren op de weg, te meer daar ook het ministerie het project heeft omhelsd. Volgens hem sluiten knoopen uitstekend aan bij de nog vast te stellen Omgevingsvisie. 'Daarin bevorderen wij kwaliteitsimpulsen voor de groene omgeving. Bijna nergens is dat helderder dan bij de knoopen. Daarom vinden wij het een prachtige oplossing.' (Yvonne Jansen)

im

Het Rijk zoekt voor de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD)

(ervaren) RECHERCHEURS en RECHERCHEMEDEWERKERS

voor de locaties: Arnhem, Breda, Amsterdam en Den Haag

Informatie en/of sollicitatie: www.werkenbijhetrijk.nl/SZW090070 of [SZW090071](http://www.werkenbijhetrijk.nl/SZW090071) of [SZW090072](http://www.werkenbijhetrijk.nl/SZW090072)

Werken bij het Rijk. Als je verder denkt

www.werkenbijhetrijk.nl

Rijksoverheid